

Wet aanpassing Wob, geen verbetering

1. In mei 2011 is een onderzoek gepubliceerd naar het effect van de Wet Openbaarheid van Bestuur ("Wob"). De conclusie was dat de Wob procedure in Nederland de traagste ter wereld is, alleen in Zimbabwe is de situatie nog erger dan in Nederland. In Nederland heerst niet het bewustzijn dat de burger eigenaar is van de documenten en de overheid de beheerder.¹
2. In dit onderzoek wordt geopperd dat een onafhankelijke orgaan zoals een Wob autoriteit of een Wob tribunaal bindende adviezen zou kunnen opleggen. Ook de Europese Commissie heeft voorgesteld een onafhankelijke autoriteit te benoemen die toezicht houdt op hergebruik van overheidsinformatie. Beide functies liggen dicht tegen elkaar aan en kunnen door dezelfde autoriteit worden uitgeoefend. De Nederlandse Staat is tegen het benoemen van een dergelijke autoriteit.² Dit is onbegrijpelijk. Zeker nu er sinds 1 juli 2012 bij de NMa een speciale afdeling Markt en Overheid is. Deze afdeling zou, al dan niet tezamen met onafhankelijke deskundigen, geschikt zijn om deze taak op zich te nemen.
3. Het nieuwe wetsvoorstel tot wijziging van de Wob geeft weinig hoop dat de traagheid van de Wob procedures in Nederland wordt verbeterd, zeker zonder een autoriteit die toezicht houdt. Het wetsvoorstel ademt niet uit dat er meer bewustwording moet komen bij de ambtenaren dat de burger recht heeft op documentatie van de overheid. Het lijkt er meer op dat het wetsvoorstel gebaseerd is op de bezuinigingen dan het doel van de Wob het ter beschikking stellen van overheidsinformatie aan burgers/bedrijven die daar recht op hebben.
4. Er zijn verbeterpunten, zoals het meer uniformeren van de in rekening te brengen kosten, maar men heeft hierop in het voorstel weer een uitzondering opgenomen. Het Kadaster, de Rijksdienst voor het Wegverkeer en de Kamers van Koophandel mogen een hoger tarief dan de marginale verstrekingskosten in rekening brengen omdat deze zelfstandige bestuursorganen voor een belangrijk deel worden bekostigd door het berekenen van tarieven voor de informatie die zij leveren. Hiervoor zou geen goede alternatieve financiële dekking gevonden kunnen worden.³
5. De genoemde ZBO's zijn allen in leven geroepen om bepaalde publieke taken uit te voeren, zoals registratietaken. De RDW beheert het kentekenregister en verstrekt kentekenbewijzen, de Kamer van Koophandel voert een registratieplicht uit met betrekking tot bedrijven en int daarvoor een jaarlijkse bijdrage. Dit zijn kerntaken. Waarom zou een KvK als zij overheidsinformatie voor hergebruik ter beschikking moet stellen daarvoor méér moeten kunnen vragen dan verstrekingskosten? Hetzelfde geldt voor de RDW die voor wat betreft haar publieke taak niet afhankelijk is van het verstrekken van informatie. Dit is ook niet correct ten opzichte van andere (centrale) overheidsorganen die ook kerntaken hebben en

¹ Binnenlands Bestuur, "Wob-procedure Nederland "traagste ter wereld", 3 mei 2011, beschikbaar via: <http://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/nieuws/wob-procedure-nederland-traagste-ter-wereld.1095008.lynkx>.

² Kamerstukken II 2011/2012, 22 112, nr. 1338 (Fiche 7: Richtlijn hergebruik van overheidsinformatie, mededeling Open gegevens het besluit over hergebruik van documenten van de Commissie), beschikbaar via: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-22112-1338.html>. *Aanhangsel Handelingen II*, 2011/2012, nr. 3395 (Vragen van het lid Heijnen (PvdA) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het bericht dat het demissionaire kabinet het openbaar bestuur minder openbaar wil maken), beschikbaar via: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20112012-3395.html>.

³ Wet aanpassing Wob, Memorie van Toelichting, p. 14, beschikbaar via: <http://www.internetconsultatie.nl/wetaanpassingwob>.

alleen maar verstrekingskosten mogen vragen aan de burger en bedrijven. Het enige verschil is dat ZBO's de eigen financiële huishouding beheren, welke vaak niet inzichtelijk en transparant is. Uit de financiële verslaglegging blijkt niet wat de publieke taak is en welke marktactiviteiten door de betreffende ZBO's worden ondernomen. Het argument om de genoemde ZBO's uit te zonderen is daarom onjuist, discriminatoir en veroorzaakt rechtsonzekerheid.

6. Ook zijn er in het wetsvoorstel diverse mogelijkheden opgenomen voor bestuursorganen om verzoeken buiten behandeling te laten, bijvoorbeeld als een verzoek kennelijk onredelijk is. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als een verzoek te omvangrijk is. Er wordt gesteld dat het niet mogelijk is om alle soorten verzoeken die onredelijk zijn, op te sommen. Het bestuursorgaan krijgt dus veel vrijheid om een verzoek af te wijzen. Het lijkt mij dat juist met deze vrijheid van bestuursorganen, het des te meer gewenst is dat er een Wob autoriteit komt die de besluiten van de bestuursorganen kan toetsen. Ook termijnen kunnen door bestuursorganen worden opgeschort als een verzoek naar de mening van het bestuursorgaan niet hanteerbaar is.

Al met al lijkt mij dat het zeer wenselijk is dat nogmaals goed gekeken wordt naar dit wetsvoorstel. Het is noodzakelijk dat er daadwerkelijk verbetering komt met betrekking tot Wob procedures en Nederland niet de (één na) traagste van de wereld blijft.

Louise de Gier
e-mail: louisedegier@degierstam.nl
Telefoon : 030 – 230 30 10